

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΥΝΘΗΚΩΝ
ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

ΦΕΚ 875/Β/2-7-2003

Αθήνα 24-06-2003

Αρ. πρωτ. 130621

Ταχ. Δ/ση: Πειραιώς 40
Ταχ. Κώδικας: 101 82 ΑΘΗΝΑ
Fax: (210) 3214294
Πληροφορίες: Σ. Πισιμίσση
Τηλέφωνο: (210) 3214327, 3214105
e-mail: grhsa@otenet.gr

ΠΡΟΣ:

ΑΠΟΦΑΣΗ

**Ο
ΥΠΟΥΡΓΟΣ**

Θέμα: Εργασίες, έργα και δραστηριότητες στις οποίες απαγορεύεται να απασχολούνται οι ανήλικοι.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του ν. 1558/85 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» (137/Α)
2. Τις διατάξεις του άρθρου 4 (παράγραφος 1) του ν. 3144/2003 «Κοινωνικός διάλογος για την προώθηση της απασχόλησης και την κοινωνική προστασία και άλλες διατάξεις» (111/Α).
3. Το π.δ. 62/98 «Μέτρα για την προστασία των νέων κατά την εργασία, σε συμμόρφωση με την οδηγία 94/33/ΕΚ» (67/Α)
4. Το από 01.05.2002 πόρισμα της Επιτροπής για τις χειρότερες μορφές εργασίας των παιδιών, η οποία συγκροτήθηκε με την με αρ. 95546/30.8.2001 Απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
3. Τη γνώμη του Ανωτάτου Συμβουλίου Εργασίας

Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Σκοπός- Πεδίο εφαρμογής

1. Σκοπός της παρούσας απόφασης είναι ο καθορισμός των εργασιών, των έργων και των δραστηριοτήτων που από τη φύση τους ή τις συνθήκες κάτω από τις οποίες εκτελούνται είναι πιθανό να βλάψουν την υγεία, την ασφάλεια ή να προσβάλλουν την ηθική των νέων εργαζομένων που δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 3144/2003 και της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ν. 2918/2001 «Κύρωση της 182 ΔΣΕ για την απαγόρευση των χειρότερων μορφών εργασίας των παιδιών και την άμεση δράση με σκοπό την εξάλειψή τους» (119/Α).
2. Οι διατάξεις της παρούσας απόφασης εφαρμόζονται σε κάθε πρόσωπο ηλικίας κάτω των δεκαοκτώ (18) ετών το οποίο απασχολείται με οποιαδήποτε μορφής σύμβαση εργασίας ή σχέση εργασίας ή με σύμβαση έργου ή με σύμβαση ανεξαρτήτων υπηρεσιών ή αυτοαπασχολείται, πλην των απασχολουμένων με σχέση ναυτικής εργασίας στον ναυπλιακό και τον αλιευτικό τομέα, για τους οποίους εφαρμογή έχουν ειδικές διατάξεις.

Άρθρο 2

Απαγορεύσεις

Καθορίζονται οι εργασίες, τα έργα και οι δραστηριότητες στις οποίες απαγορεύεται να απασχολούνται ανήλικοι, επειδή θεωρούνται ότι από τη φύση τους ή τις συνθήκες κάτω από τις οποίες εκτελούνται είναι πιθανό να βλάψουν την υγεία, την ασφάλεια ή να προσβάλλουν την ηθική τους.

Α. Ανθυγιεινό περιβάλλον (επικίνδυνες ουσίες, παράγοντες και διαδικασίες, θερμοκρασία, θόρυβος και δονήσεις επιβλαβείς για την υγεία)

1. Μελισσοκομικές εργασίες εφόσον πρόκειται για αλλεργικά άτομα
2. Χρήση γεωργικών φαρμάκων
3. Χρήση φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων
4. Εγκαταστάσεις επεξεργασίας- διαχείρισης λυμάτων κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων

5. Διαχείριση ζωικών περιτωμάτων και αποσυνθήμενων υλικών
6. Μονάδες αξιοποίησης ζωικών αποβλήτων
7. Συλλογή απορριμμάτων
8. Οι εργασίες σε εγκαταστάσεις αποχέτευσης και σε αυτοκίνητα εκκένωσης βόθρων
9. Η αποκομιδή απορριμμάτων και το θάψιμό τους σε χωματερές
10. Η διαλογή ή χρησιμοποίηση ρακών και παλιούφασμάτων. Η διαλογή μεταχειρισμένων ρούχων που δεν έχουν απολυμανθεί
11. Βυρσοδεψία
12. Ταρίχευση, βαλσάμωμα
13. Η εργασία σε εργοστάσια παρασκευής ζωικής κόλλας και οστεόκολλας, σε βυρσοδεψεία και σε αποθήκες ακατέργαστων δερμάτων
14. Η εργασία σε έρευνες για καρκίνο ή λοιμώδεις νόσους
15. Η εργασία που συνεπάγεται προφανή κίνδυνο για την επαφή με το ανθρώπινο αίμα που μπορεί κατά μεγάλη πιθανότητα να θεωρηθεί φορέας μικροβίων
16. Η χρησιμοποίηση ή ανάμιξη οργανικών ουσιών που υπόκεινται σε σήψη
17. Οι εργασίες που συνεπάγονται επιβλαβή έκθεση σε βιολογικούς παράγοντες των ομάδων 3 και 4 ως προς το βαθμό κινδύνου μόλυνσης του άρθρου 2 του Π.Δ.186/95 «Προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσής τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες του Συμβουλίου 90/679/ΕΟΚ και 93/88/ΕΟΚ» (97/Α)
18. Τεχνικοί ακτίνων – Χ
19. Βοηθοί εργαστηρίων όπου γίνεται χρήση ιονιζουσών ακτινοβολιών και ραδιενεργών υλικών
20. Εργασίες κατά τις οποίες ο νέος εκτίθεται σε επίδραση ιονιζουσών ακτινοβολιών σύμφωνα με την Έγκριση Κανονισμών Ακτινοπροστασίας αριθ.1014 (ΦΟΡ) 94/ 06.03.2001
21. Εργασίες που συνεπάγονται επιβλαβή έκθεση σε:
  - ουσίες και παρασκευάσματα, που σύμφωνα με το άρθρο 34 της Κοινής Υπουργικής Απόφασης (ΚΥΑ) 378/94 «Επικίνδυνες ουσίες, ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση αυτών σε συμμόρφωση με την οδηγία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 67/548/ΕΟΚ όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει» (705/Β) και το άρθρο 10 της ΚΥΑ 265/02 «Ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση επικίνδυνων παρασκευασμάτων σε εναρμόνιση προς την Οδηγία 1999/45/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της Οδηγίας 2001/60/ΕΚ της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κοινοτήτας» (1214/Β), κατατάσσονται ως τοξικά (Τ), λίαν τοξικά (Τ+), διαβρωτικά (C) ή εκρηκτικά (E)
  - ουσίες και παρασκευάσματα, που σύμφωνα με την ΚΥΑ 378/94 και την ΚΥΑ 1197/89 κατατάσσονται ως επιβλαβή (Χn) και χαρακτηρίζονται από μία ή περισσότερες από τις κάτωθι φράσεις κινδύνου:
    - α. Κίνδυνοι πολύ σοβαρών μόνιμων επιδράσεων (R39).
    - β. Πιθανοί κίνδυνοι μόνιμων επιδράσεων (R40).
    - γ. Μπορεί να προκαλέσει ευαισθητοποίηση κατόπιν εισπνοής (R42).
    - δ. Μπορεί να προκαλέσει ευαισθητοποίηση κατόπιν επαφής με το δέρμα (R43).
    - ε. Μπορεί να προκαλέσει καρκίνο (R45).
    - στ. Μπορεί να προκαλέσει κληρονομικές γενετικές αλλοιώσεις (R46).
    - ζ. Κίνδυνος σοβαρών επιδράσεων στην υγεία σε περίπτωση παρατεταμένης έκθεσης (R48).
    - η. Μπορεί να επηρεάσει τη γονιμότητα (R60).
    - θ. Κίνδυνος κατά την εγκυμοσύνη βλαβερών επιδράσεων στο νεογνό (R61).
  - ουσίες και παρασκευάσματα, που σύμφωνα με την ΚΥΑ 378/94 κατατάσσονται ως ερεθιστικά (Xi) και χαρακτηρίζονται από μία ή περισσότερες από τις κάτωθι φράσεις κινδύνου:
    - α. Είναι λίαν εύφλεκτη (R12).
    - β. Μπορεί να προκαλέσει ευαισθητοποίηση κατόπιν εισπνοής (R42).
    - γ. Μπορεί να προκαλέσει ευαισθητοποίηση κατόπιν επαφής με το δέρμα (R43).
  - ουσίες παρασκευάσματα που αναφέρονται στο άρθρο 2 (παράγραφος 3) του π.δ.399/94 "Προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία του Συμβουλίου 90/394/ΕΟΚ" (221/Α/94)
  - μόλυβδο και σε ενώσεις του, στο βαθμό που οι εν λόγω παράγοντες μπορούν να απορροφούνται από τον ανθρώπινο οργανισμό
  - αμίαντο

22. Η εξαγωγή, χρησιμοποίηση, ή ανάμειξη υλικών που περιέχουν ελεύθερο διοξείδιο του πυριτίου ή σύμπλοκα άλατα πυριτίου ή αμίαντο
23. Η χρησιμοποίηση υδραργύρου (και υπό μορφή φυράματος) και υδραργυρικών αμαλαμάτων
24. Η χρησιμοποίηση, ανάμειξη ή παραγωγή χρωμάτων μολυβδούχων
25. Η βαφή κατά την οποία γίνεται χρήση του ανθρακικού μολύβδου, του θειικού μολύβδου, του οξειδίου του μολύβδου και ειδών που περιέχουν τις ουσίες αυτές. Επίσης οι εργασίες καθαρισμού επιφανειών βαμμένων με αυτές τις ουσίες εκτός αν τα τεχνικά μέτρα που λαμβάνονται αποτρέπουν τη δυνατότητα εισπνοής σκόνης
26. Η χρησιμοποίηση διαλυτών που περιέχουν βενζόλιο
27. Η παραγωγή, η ανάμειξη και η χρησιμοποίηση μονομερούς βινυλοχλωριδίου
28. Η παραγωγή, η κατεργασία και η σύμμιξη μολύβδου. Η εργασία σε εργοστάσια κατασκευής συσσωρευτών μολύβδου
29. Η εργασία σε στοιχειοθετήρια, σε στερεοτυπεία, στις λιντυπικές μηχανές, στα χυτήρια μονοτυπίας και στη τσιγκογραφία
30. Η συστημική εργασία σε χώρους φορτίσεως συσσωρευτών
31. Η κασιτέρωση ή χρωμίωση ή επιμετάλλωση. Το βάψιμο με πιστολέτο ως συστημική εργασία. Η βαφή και η εμβάπτιση μεταλλικών αντικειμένων
32. Η εργασία σε εργοστάσια ή εργαστήρια:
  - α. Παρασκευής θειικού οξέως, θειώδους οξέως και θειωδών ενώσεων.
  - β. Νιτρικού και υδροχλωρικού οξέως.
  - γ. Χλωρίου, χλωριούχου ασβεστίου, υποχλωριωδίων αλκαλίων και χλωριούχου θείου.
  - δ. Χλωρικών αλάτων
  - ε. Επεξεργασίας αρσενικού και παρασκευής αρσενικούχων ενώσεων.
  - ζ. Παρασκευής ανιλίνης και χρωμάτων ανιλίνης και αζοχρωμάτων.
  - η. Παρασκευής κυανιούχων ενώσεων και χρήσης ισοκυανιούχων.
  - θ. Παρασκευής οξαλικού οξέως.
  - ι. Παρασκευής αιθυλικού, οξικού και προπυλικού αιθυλεστέρα.
  - ια. Παρασκευής κολλοδίου και κυπαροειδούς.
  - ιβ. Παραγωγής αμμωνίας.
  - ιγ. Φωσφόρου
  - ιδ. Χημικών λιπασμάτων
33. Η εργασία λεύκανσης ή διάλυσης χάρτου, άχυρου ή ρακών
34. Λεύκανση, βαφή και τελική επεξεργασία υφασμάτων με τη χρήση χημικών
35. Η εργασία σε βασικές μεταλλουργικές βιομηχανίες
36. Η εργασία και παραμονή σε χώρους υαλουργείων στους οποίους κατεργάζεται η πρώτη ύλη, καθαρίζονται οι κλίβανοι, εμψυσούνται οι ύαλοι, κόβονται, τροχίζονται ή λειαίνονται
37. Ο καθαρισμός μεταλλικών επιφανειών με ψηγματοβολή (αμμοβολή)
38. Η εργασία στους αλευρόμυλους (στα τμήματα που αναπτύσσονται σκόνης)
39. Το κοπάνισμα, το ξάσιμο και το ξεχώρισμα λιναριού, μπαμπακιού, τριχών ή μαλλιών
40. Εργασίες που συνεπάγονται, σύμφωνα με το Π.Δ. 396/94 «Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρήση από τους εργαζόμενους εξοπλισμών ατομικής προστασίας κατά την εργασία σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου 89/656/ΕΟΚ» (220/Α) τη χρήση ατομικών αναπνευστικών προστατευτικών μέσων, εκτός αν αυτό επιβάλλεται για την αντιμετώπιση εκτάκτων περιστατικών ή την εκτέλεση καθήκοντος μικρής χρονικής διάρκειας
41. Εργασίες κατά τις οποίες ο νέος εκτίθεται σε θόρυβο στάθμης μεγαλύτερης των 80 dB(A). Η πμή των 80 dB(A) νοείται ως μέση ισοδύναμη πμή (για 40 ώρες απασχόληση την εβδομάδα). Επίσης σε θόρυβο στάθμης μεγαλύτερης των 112 dB έστω και στιγμιαίως.
42. Εργασίες που συνεπάγονται, σύμφωνα με το Π.Δ. 396/94 «Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρήση από τους εργαζόμενους εξοπλισμών ατομικής προστασίας κατά την εργασία σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου 89/656/ΕΟΚ» (220/Α) τη χρήση ωτασπίδων, εκτός αν αυτό επιβάλλεται για την αντιμετώπιση εκτάκτων περιστατικών ή την εκτέλεση καθήκοντος μικρής χρονικής διάρκειας.

43. Εργασίες κατά τις οποίες ο νέος εκτίθεται σε πολύ υψηλές ή πολύ χαμηλές θερμοκρασίες (για ικανό χρονικό διάστημα) ή σε εντόνως ακτινοβολούμενη θερμότητα ή σε δυσμενείς καιρικές συνθήκες κατά την εκτέλεση υπαίθριων εργασιών.
44. Εργασίες πυρόσβεσης
45. Εργασία σε φούρνους και κλιβάνους
46. Επεξεργασία μετάλλων
47. Παρασκευή ινών και πλαστικών
48. Εφαρμογές συγκολλητικών ουσιών/διαλυτών π.χ. στην υποδηματοποιία
49. Εργασίες συγκόλλησης ή κοπής με αέριο ή ηλεκτρισμό
50. Η εργασία σε εργοστάσια ή εργαστήρια ή τμήματα εργοστασίων στα οποία ή παράγονται ή αποστέλλονται:
  - α. Εκρηκτικές ύλες
  - β. Πυροτεχνήματα
  - γ. Φωπιστικά αέρια, πεπιεσμένα αέρια, εύφλεκτα υλικά
  - δ. Εύφλεκτα προϊόντα.

Επίσης η απασχόληση εν γένει σε χώρους εργασίας, στους οποίους υπάρχει κίνδυνος δημιουργίας εκρηκτικής ατμόσφαιρας κατά την έννοια του άρθρου 2 του Π.Δ. 42/03 «Σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για τη βελτίωση της προστασίας της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων οι οποίοι είναι δυνατόν να εκτεθούν σε κίνδυνο από εκρηκτικές ατμόσφαιρες σε συμμόρφωση με την οδηγία 1999/92/ΕΚ της 16^{ης} Δεκεμβρίου 1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου» (44/Α)

Β. Πολύωρη απασχόληση, νυκτερινή απασχόληση και απασχόληση όπου ο ανήλικος είναι εκτεθειμένος σε κάθε κίνδυνο φυσικής, ψυχολογικής ή σεξουαλικής κακοποίησης ή εκμετάλλευσης.

1. Εργασία σε Καμπαρέ, Κακόφημους οίκους, Μπάρ, Καταστήματα πώλησης σεξουαλικών ειδών, Ινστιτούτα σάουνας – μασάζ, Χαρτοπαικτικές λέσχες, Χώρους παιγνίων
2. Εργασία σε ντισκοτέκ, μουσικοχορευτικά κέντρα
3. Συμμετοχή σε ασελήθ θεάματα ή εργασία σε χώρους τέτοιων θεαμάτων (στριππήζ, χορός, σάπρα, κλπ)
4. Συμμετοχή ή εργασία σε καλλιτεχνικές δραστηριότητες ερωτικού ή πορνογραφικού περιεχομένου
5. Μοντέλα σε επίδειξη μόδας, φωτογράφισης και διαφήμισης προϊόντων (μανεκέν), ηθοποιοί, και άλλοι καλλιτέχνες, εφόσον δεν τηρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 5 του Π.Δ. 62/98 περί απασχόλησης σε πολιτιστικές και συναφείς δραστηριότητες
6. Γελωτοποιοί (κλόουν), ανιματέρ και άλλα παρόμοια
7. Συνοδοί κυριών – κυριών
8. Κάθε μορφής επαιτεία ή εκμετάλλευση
9. Πλανόδιοι πωλητές, πωλητές σε υπαίθριους πάγκους και υπαίθριες αγορές
10. Υπαίθριοι μικροπωλητές (π.χ. πώληση λουλουδιών σε χώρους διασκέδασης, πώληση μικροαντικειμένων στους οδηγούς αυτοκινήτων στα φανάρια, στους πιστούς έξω από τις εκκλησίες, κλπ)
11. Υπαίθρια παροχή υπηρεσιών (π.χ. καθαρισμός τζαμιών αυτοκινήτων στα φανάρια, λουστράρισμα παπουτσιών στα πεζοδρόμια, κλπ)
12. Πλασιέ
13. Διαφημιστές – αφισοκολλητές – διανομείς φυλλαδίων
14. Εργασίες διανομής και παράδοσης αγαθών κατ' οίκον – κούριερ
15. Θυρωροί
16. Οικιακοί βοηθοί
17. Η φροντίδα, ταρίχευση και μεταφορά νεκρών
18. Εργασία σε επιχειρήσεις οικονομικών συναλλαγών, στοιχημάτων, κλπ
19. Μοναχική εργασία σε χώρους όπου γίνονται χρηματικές συναλλαγές (π.χ. κανίνες, βενζινάδικα, περίπτερα, κλπ)
20. Η εργασία φύλακα. Η μεταφορά χρημάτων από και προς τράπεζες, δημόσια ταμεία, πιστωτικά ή νομισματικά ιδρύματα ή τόπους φύλαξης
21. Εργασία σε οινοποιεία, ζυθοποιεία και αποστακτήρια αλκοολούχων ποτών

22. Εργασίες που αμείβονται κατ' αποκοπή και εργασίες στις οποίες η αύξηση του ρυθμού εργασίας επιτρέπει τη λήψη ενός υψηλότερου μισθού
23. Η συμμετοχή σε ομάδα εργασίας η οποία περιλαμβάνει ενήλικες εργαζόμενους που εκτελεί εργασίες που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο
24. Χρήση όπλων σε δραστηριότητες αναψυχής
25. Διαχείριση επιβητόρων (ίππων, ταύρων βουβαλοταύρων, κάπρων κλπ είτε σε συστηματικές εκδρομές είτε για ζώα ελευθέρας βοσκής
26. Τοκετός ζώων
27. Κέντρα τεχνητής σπερματέγχυσης και οχείας ζώων
28. Εργασία σε σφαγεία
29. Εργασίες εκδοράς γουναφόρων
30. Εργασία σε ορυχεία, μεταλλεία, λατομεία
31. Εργασία σε νοσοκομεία, κλινικές, γηροκομεία ή σε άλλες μονάδες φροντίδας και υγείας
32. Η εργασία σε υπηρεσίες ψυχιατρικής περίθαλψης και περίθαλψης τοξικομανών
33. Η εργασία που απαιτεί για την διατήρηση της ασφάλειας της εργασίας, την συνεννόηση και την συνεργασία του εργαζομένου που την εκτελεί, με εργαζόμενους που εκτελούν άλλη εργασία
34. Η απασχόληση σε χώρους κατασκευής, επισκευής ή εμπορίας όπλων και πυρομαχικών

Γ. Εργασίες με τη χρήση επικίνδυνου εξοπλισμού, μηχανημάτων και εργαλείων ή εργασία που περιλαμβάνει χειρωνακτική διακίνηση ή μεταφορά βαρέων φορτίων .

1. Οικοδομικές εργασίες και τεχνικά έργα
2. Υλοτομία
3. Εργασίες δασοτεχνικών έργων πλην φυτοκομικών εργασιών
4. Μηχανοποιημένες καλλιέργειες
5. Χειρισμός γεωργικών μηχανημάτων
6. Χρήση αυτοκινούμενων γεωργικών μηχανημάτων πλην των περιπτώσεων που έχουν άδεια οδήγησης
7. Χειρισμός και οδήγηση γεωργικού ελκυστήρα (τρακτέρ), (από άτομα μικρότερα των 17 ετών συμπληρωμένων)
8. Χρήση μηχανολογικού μη αυτοκινούμενου εξοπλισμού (μηχανικά συστήματα άρδευσης, χορτοκοπικά μηχανήματα, ψεκαστήρες κλπ)
9. Η επίβλεψη της λειτουργίας και η τροφοδοσία των θεριστικών και των αλωνιστικών μηχανών και των πρεσών άχυρου
10. Το φούσκωμα ελαστικών γεωργικών ελκυστήρων ή άλλων αναλόγων οχημάτων με πίεση μεγαλύτερη της 1,5 Atm
11. Χρήση κυνηγετικών όπλων
12. Μεταφορά ή έλξη με την χρησιμοποίηση δύο ή περισσότερων μηχανών
13. Η εργασία σε διακλαδώσεις γραμμών τραίνων συμπεριλαμβανομένης της σύνδεσης βαγονιών
14. Εργασίες σε αποβάθρες
15. Φορτοεκφορτώσεις
16. Στοιβάξεις
17. Εργασίες που συνεπάγονται την ανύψωση ή μεταφορά φορτίου μεγαλύτερου από το αναγραφόμενο στον παρακάτω πίνακα Α

ΠΙΝΑΚΑΣ Α

Ηλικία	Φορτίο που ανυψούται σε Kg	
	Άρρενες	Θήλειες
Παιδιά που δεν έχουν συμπληρώσει το 15 ^ο έτος της ηλικίας τους	0	0
Έφηβοι από 15 μέχρι 16 ετών	8	5
Έφηβοι που έχουν συμπληρώσει το 16 ^ο έτος της ηλικίας τους	13	8

18. Εργασίες ως σύνηθες έργο, που συνεπάγονται τη μεταφορά ή την ανύψωση φορτίου μεγαλύτερου από το αναγραφόμενο στον πιο κάτω πίνακα Β για έφηβους 15 μέχρι 18 ετών

ΠΙΝΑΚΑΣ Β

Απόσταση στην οποία μεταφέρεται το φορτίο σε μέτρα	Ανώτατο επιτρεπτό όριο φορτίου σε Kg	
	Άρρενες	Θήλειες
έως 10 μέτρα	8	5
Από 10 έως 30 μέτρα	5	3
Από 30 μέτρα και πάνω	3	2

19. Η εργασία ως σύνηθες έργο, που συνεπάγεται ώθηση φορτίου σε σιδηροτροχιές ή με χειράμαξες για άρρενες κάτω των 16 ετών και θήλειες κάτω των 18 ετών
20. Η εργασία ως σύνηθες έργο, που συνεπάγεται ώθηση σε σιδηροτροχιές φορτίου μεγαλύτερου των 300 Kg ή ώθηση με χειράμαξες δύο τροχών φορτίου μεγαλύτερου των 100 Kg ή ώθηση με χειράμαξες τριών ή τεσσάρων τροχών φορτίου μεγαλύτερου των 50 Kg ή τέλος ώθηση με χειράμαξες ενός τροχού φορτίου μεγαλύτερου των 30 Kg, για άρρενες 16 μέχρι 18 ετών
21. Η εργασία για φόρτωση ή εκφόρτωση σκαφών
22. Εργασίες που αναπίθενται ως σύνηθες έργο και υποχρεώνουν τον εργαζόμενο να παίρνει αφύσικη στάση (π.χ. σιδερωτής) ή να διατηρεί μέλη του σώματός του για ικανό χρονικό διάστημα σε μη φυσική θέση (π.χ. τα χέρια σε επίπεδο ψηλότερο των ώμων)
23. Κασασκευαστές εργαλείων
24. Μηχανοτεχνίτες
25. Οδήγηση/χειρισμός φορητών, λεωφορείων, τρικύκλων, φέρρου μπουτ, κλπ
26. Ο χειρισμός γερανών, γερανογεφυρών και βαρούλκων ή άλλων παρομοίων μηχανών και μηχανημάτων
27. Ο χειρισμός και οδήγηση περονοφόρων ανυψωτικών μηχανημάτων (από άτομα μικρότερα των 17 ετών συμπληρωμένων) και ο χειρισμός περονοφόρων οχημάτων μεταφερόντων πυρακτωμένα ρευστά υλικά
28. Χειρισμός των πρεσών με έκκεντρο ή παρομοίων πρεσών
29. Χειρισμός υδραυλικών πρεσών
30. Χειρισμός θερμοπλαστικών πρεσών, χυτοπρεσών αλουμινίου και άλλων παρομοίων πρεσών
31. Ο χειρισμός μηχανών κατασκευής παπουτσιών
32. Τοποθέτηση και χειρισμός μηχανών πριονίσματος και επεξεργασίας ξύλου
33. Οι εργασίες με μηχανήματα που φέρουν κοπτικά εργαλεία που κινούνται με μηχανική δύναμη και κυρίως οι εξής:
  - α. Η εργασία σε κυκλικά πριόνια, πριονοκορδέλες, μηχανές λείανσης, διαμόρφωσης (σβούρες) ή ροκανίσματος ξύλιν.
  - β. Η εργασία σε ψαλίδια, σε μηχανήματα τεμαχισμού, σε μηχανήματα κοπής (κοπτικά δεσμιδων χαρπιού, κυκλικά πριόνια, πριονοκορδέλες επεξεργασίας άλλου υλικού εκτός του ξύλου) και σε θραυστήρες.
  - γ. Η εργασία σε μηχανήματα ελασματοποιίας και γενικά σε μηχανήματα στα οποία το υλικό ή το επεξεργαζόμενο αντικείμενο περνά μεταξύ κυλίνδρων δημιουργώντας τον κίνδυνο πιασίματος μέλους του σώματος του εργαζομένου.
  - δ. Η εργασία σε μηχανήματα ζυμώσεως-συνθλίψεως.
  - ε. Η εργασία σε φυγοκεντρικές μηχανές.
  - στ. Η εργασία με μηχανικά πριόνια, με αλυσσοπριόνια, καταρράκτες, σε μηχανήματα αποφλοιώσεως, κλαδεύσεως, και παρόμοια.
34. Εργασίες με πριόνια κοπής ξυλείας βενζινοκίνητα
35. Το κάρφωμα με πιστόλι καρφώματος ή πιστόλι μπουλονιών
36. Η εργασία σε ανοικτό κύλινδρο ή κοχλία
37. Οι εργασίες σε αναμείκτες (μίξερ βιομηχανικά) σε λειαντικές μηχανές, σε μηχανές τεμαχισμού, σε μηχανές ξεμαψίματος (σφαγείων) και σε φυγοκεντρικές μηχανές
38. Η εργασία σε διατηρητικές μηχανές, σε καμπτικές μηχανές, σε μηχανές παραγωγής προϊόντων σκυροδέματος και σε μηχανές προτύπων χυτηρίων
39. Η λίπανση, ο καθαρισμός, η επισκευή και η αναζήτηση βλάβης σε μηχανές, εργαλεία και συσκευές που βρίσκονται σε λειτουργία. Η απόδοση μηχανήματος σε ομαλή λειτουργία μετά από βλάβη. Η ρύθμιση του μηχανήματος
40. Η επίβλεψη κινητηρίων μηχανών
41. Η σύνδεση-αποσύνδεση ιμάντων ή στοιχείων μεταδόσεως κινήσεως με το μηχανήμα σε λειτουργία

42. Η εκκίνηση μηχανών στις οποίες απασχολούνται ταυτόχρονα δύο ή περισσότεροι εργαζόμενοι
43. Η εκκίνηση μηχανών που αποτελούν τμήμα αλυσίδας αυτοματισμού
44. Εργασίες σε εναέρια και υπόγεια δίκτυα
45. Ο χειρισμός ηλεκτρικών εγκαταστάσεων υψηλής τάσεως. Η εργασία σε στοιχεία υπό τάση μεγαλύτερη των 50V
46. Η επίβλεψη αμολεβήτων καθώς και λεβήτων ή δοχείων με αέρια υπό πίεση. Η επίβλεψη και συντήρηση λεβήτων και δικτύου υγραερίου
47. Ο καθαρισμός ή βαφή με πίεση μεγαλύτερη των 2,5 Atm
48. Το φούσκωμα ελαστικών τροχών λεωφορείων και αεροπλάνων με πίεση μεγαλύτερη των 3 Atm
49. Η εργασία σε αμοκρουούς
50. Επίστρωση και λίπανση βαρέων μηχανημάτων

Δ. Εργασία που πραγματοποιείται κάτω από την επιφάνεια του εδάφους, του νερού, σε επικίνδυνα ύψη ή σε χώρους υπό περιορισμό.

1. Υπόγειες εργασίες
2. Υποβρύχιες εργασίες που εκτελούνται με σκάφανδρο ή αναπνευστική συσκευή
3. Κλάδεμα και συγκομιδή καρπών σε υψηλά δέντρα
4. Εργασίες αναρρίχησης σε δένδρα για τη συγκομιδή καρπών
5. Αναρρίχηση για συγκομιδή καρπών
6. Εγκατάσταση και επισκευή τηλεφωνικών γραμμών, καλωδίων ηλεκτροδότησης, κεραιών, κλπ
7. Βαφή, επισκευή, συντήρηση εξωτερικής όψης ψηλών κτιρίων
8. Καθαρισμός εξωτερικής όψης τζαμιών
9. Εργασίες σε κεκλιμένη στέγη. Εργασίες συναρμολογήσεως και αποσυναρμολογήσεως στεγών
10. Εργασίες συναρμολογήσεως και αποσυναρμολογήσεως αρθρωτών κλιμάκων και εργασίες πάνω σε αυτές
11. Η εργασία που ενέχει κίνδυνο πτώσης από ύψος ακόμη και αν γίνεται χρήση μέσων ατομικής προστασίας
12. Η εργασία που ενέχει κίνδυνο πτώσης αντικειμένων στον χώρο που κινείται ο ανήλικος κατά την εργασία του
13. Εργασίες σε κανάλια άρδευσης, φρεάια άντλησης ύδατος
14. Εργασία σε περιβάλλον υπερπίεσης (θάλαμοι πίεσης, καταδύσεις, κλπ)
15. Η εργασία σε χώρους στους οποίους είναι πιθανή η έλλειψη οξυγόνου ή η ύπαρξη επικίνδυνης ατμόσφαιρας (δηλητηριώδη ή εκρηκτικά μίγματα)

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως

**Ο
ΥΠΟΥΡΓΟΣ**

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΡΕΠΠΑΣ